

Pöytäkirja

7.5.2020

VN/4610/2020
VN/4610/2020-MMM-10

Kokous 2020/04/29 (2/2020) pöytäkirja liitteineen

Aika keskiviikko 29.4.2020 klo 9.00–11.00

Paikka Etäyhteyksin Skype-linkin kautta

Läsnä Jari Leppä, MMM, pj.
Krista Mikkonen, YM, 1. vpj.
Mika Aalto, Kemianteollisuus ry
Tomi Alakoski, Suomen 4H-liitto
Stefan Borgman, METO - Metsäalan Asiantuntijat ry
Ari Eini, Suomen metsäkeskus
Juha Hakkarainen, MTK r.y.
Paloma Hannonen, SLL
Kirsi Joensuu, Suomen Metsäyhdistys ry
Erno Järvinen, Suomen Metsäsäätiö
Eki Karlsson, Suomen Latu ry
Timo Kievari, LVM
Marja Kokkonen, MMM
Jari Kostama, Energiateollisuus ry
Sarita Kämäräinen, Saamelaiskäräjät (10.00–)
Maarit Loiskekoski, YM
Kai Merivuori, Sahateollisuus ry
Juha Niemelä, Metsähallitus
Karoliina Niemi, Metsäteollisuus ry
Sami Niinimäki, OKM
Tuula Packalen, Luonnonvarakeskus
Matti Peltola, Koneyrittäjät ry
Ilari Pirttilä, Metsämiesten Säätiö
Eeva Primmer, Suomen ympäristökeskus
Liisa Rohweder, WWF Suomi
Jukka Sippola, Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöiden liitto Loimu ry
Reima Sutinen, TEM
Pauli Takala, Teollisuusliitto
Jari Varjo, Suomen riistakeskus
Pekka Äänismaa, Lusto

Satu Rantala, MMM, sihteeri

Asiantuntijat:
Johanna Buchert, Luonnonvarakeskus
Jaana Husu-Kallio, MMM
Hannele Pokka, YM (9.30–)
Ilona Lundström, TEM (–10.10)
Kimmo Tiilikanen, TEM (–10.30)

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo@mmm.fi

Teppo Säkkinen, MMM
 Annukka Kimmo, MMM
 Katja Matveinen, MMM
 Janne Impiö, MMM
 Päivi Kari, MMM

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi metsäneuvoston ylimääräisen kokouksen klo 9.05. Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

Puheenjohtaja totesi, että metsäneuvosto toimii maa- ja metsätalousministeriön tukena laajakantoisissa ja periaatteellisesti tärkeissä metsäpoliittisissa kysymyksissä. Tämän kokouksen aihe *Metsäalan toimet korona-aikana ja rooli kriisistä ulospääsystä ja talouden elvyttäjänä*, on juuri tällainen tärkeä kysymys. Metsäneuvoston jäseniä on pyydetty omalta osaltaan pohtimaan, miten korona vaikuttaa metsäalan toimintaan ja mikä on metsäalan rooli yhteiskunnassa epidemian aikana ja miten metsäala tukee yhteiskunnan ja Suomen talouden jälleenrakennusta ja elpymistä kriisistä.

Pääaiheena tässä kokouksessa ovat kuultavat alustukset sekä pidettävät puheenvuorot. Hallitus valmistelee ulospääsyä kriisistä ja sitä tukien kukin ministeriö valmistelee omalla tahollaan välineitä koronan jälkeiseen jälleenrakennukseen. Luonnonvara-alalla on todella tärkeä rooli tässä tehtävässä. Tämän kokouksen tehtävänä on kuulla suomalaisen metsäalan roolista jälleenrakennuksessa. Puheenjohtaja painotti, että kaikki tämän kokouksen puheenvuorot ja huomiot kirjataan huolellisesti ylös.

2 Metsäneuvoston edellisen kokouksen pöytäkirja (liite 1)

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3 Ministeri Lepän ajankohtaiskatsaus

Ministeri sanoi, että keskeiset asiat tulivat jo kokouksen avauksen yhteydessä esille, joten hän totesi edettävän suoraan esityksiin ja asiakohtaan 4.

4 Katsaus koronakriisin vaikutuksiin metsäalalla, Johanna Buchert, Luonnonvarakeskus (liite 2)

Luonnonvarakeskuksen pääjohtaja Johanna Buchert piti Luken työryhmän valmisteleman esityksen *Koronakriisi ja metsäala* (liite 2). Lähtökohtaa eli metsäbiotalouden holistisia tavoitteita korona ei ole muuttanut mitenkään: Ekologinen toimivuus on varmistettava ja siinä biodiversiteetti ja hiilensidonta ovat tärkeitä. Taloudellisesta kestävydestä eli kilpailukykyvyydestä on pidettävä huolta. Sosiaalinen kestävyys eli työpaikat, oikeudenmukaisuus ja alueellisuus ovat tärkeitä. Metsäala voi olla vetojuhta, kunhan kyetään pitämään näistä kaikista tavoitteista huolta.

Talousennusteet ovat synkkiä. Metsäsektorilla on suuria eroja eri portfolioilla. Hygieniatuotteiden, kuten vessapaperin, kysyntä on noussut ja omavaraisuus on meille etu. Pystymme kehittämään edelleen näitä tuotteita. Puupohjaisten pakkausmateriaalien kehittämisessä on uusien innovaatioiden mahdollisuus. Puurakentaminen ei ole edistynyt nyt koronakriisissä, vaikka muutoin puurakentamisella tulisi olla kysyntää. Logistiikka vaikuttaa nyt, kun kontit ovat maailmalla väärissä paikoissa. Kiinan tilanne vaikuttaa esimerkiksi komponenttipuutteeseen, jolla voi olla pitkäaikaisiakin vaikutuksia myös meillä. Kausityövoimaa on pyritty ratkaisemaan erityisesti maatalouspuolella, mutta myös metsätaloudessa kausityövoimakysymys on tärkeä. Kuitupuun kysyntään vaikuttaa pehmopaperin kysyntä. Huoltovarmuus on Suomessa parempi kuin esimerkiksi länsinaapurillamme, siihen tulee satsata kansallisesti jatkossakin.

Koronan jälkeiseen aikaan siirryttäessä keskeiset haasteet eli ilmastonmuutos, monimuotoisuuden väheneminen ja väestönkasvu eivät muutu mihinkään. Kuluttajien tarpeet muuttuvat, ja kuluttajaorientoitunut liiketoiminta on tulevaisuuden menestystekijä. Metsäsektori kehittyy kuluttajaorientoituneeksi liiketoiminnaksi, jolloin puupohjaiset tuotteet pystytään brändäämään uudella tavalla, ja saadaan lisäarvoa Suomelle. Pakkausmateriaalit ovat entistä tärkeämpiä. Meillä on funktionaalisissa hygieniatuotteissa iso mahdollisuus. Innovaatiokapitaali kannattaa nyt realisoida. Markkinoilla on lisäarvotuotteille kysyntää.

Omavaraisuus ja koko tuotantoketjun kansallinen hallinta lopputuotteeseen asti on entistäkin tärkeämpää. Siitä on pidettävä huolta. Luottamushaaste on globaali: Miten ylitetään jatkossa rajat ja liikkuuko työvoima vapaasti? Tällä sektorilla voidaan pitää taloutta yllä tulevaisuudessa. Buchert pohti, miten raakaöljyn hintataso vaikuttaa fossiilitalouden buumiin, jos fossiilisten hinta laskee vahvasti. Kaikkiaan luonnonvarojen käyttöpaine kasvaa entisestään. Kestävyys on tärkeää, kun fossiilitaloudesta pyritään irti. Innovaatioiden kehittäminen on varmistettava. Kilpailukykyisyydestä on pidettävä huolta, samoin on pidettävä huoli luonnonvarojen kestävydestä.

Tuotantoympäristö kehittyi. Paperi kysyntä tulee yhä laskemaan. Sellusta tehdään jatkossa lisäarvotuotteita. Harvennuspuu ei ole pahis, sillä siitä voidaan tehdä todella korkean jalostusarvon tuotteita, kuten nonwoven-tuotteita ja funktionaalisia tuotteita. Liiketoimintamallit monipuolistuvat eli mukaan tulevat pitkäkuitubiotalousmalli ja lisäksi biodiversiteettimalli. Omistaja saisi tuottoa erilaisista tuotteista, kuten esimerkiksi monimuotoisuusmetsästä. Ilmastonmuutos ja metsäpuiden jalostus haastavat meitä monipuolisempaan puulajistoon. Voisivatko myös eri metsäalueet erikoistua erilaiseen tuotantoon? Samoin maaperää voidaan mahdollisesti puhdistaa metsää kasvattamalla. Paikkaspesifisyyttä voitaisiin kasvattaa metsien kasvattamisessa ja hoidossa.

Metsä- ja kuljetusalan vetovoimaisuus voi kasvaa. Tämä on haaste oppilaitoksille ja alan koulutukselle. Etäyhteyksin ja digitaalisesti hoidetaan puukauppaa ja muita metsäasioita entistä enemmän jatkossakin. Kausityövoimariippuvuudesta kannattaisi koneellistumisen avulla päästä eroon. Kestävyys ja palautumiskyky on tärkeä tavoite. Muutoinkin tavoitteet monipuolistuvat, menetelmät myös, monimuotoisuus on huomioitava. On satsattava kansallisesti tuhoriskien ja kysyntäpiikkien hallintaan. Metsien kasvuun on satsattava. Turvemaat tulee tuntea paikkaspesifisti. Monimuotoisuusmetsää liiketoimintamallina tulee kehittää.

5 Metsäalan toimet korona-aikana ja rooli kriisistä ulospääsystä ja talouden elvyttäjänä

Kuultiin MMM:n, TEM:n ja YM:n alustuspuheenvuorot, pyydyt puheenvuorot ja kommentit sekä kokouksen aikana pyydyt puheenvuorot sekä seurattiin kommentointia viestikentässä.

Kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio piti esityksen koronaan liittyvistä maa- ja metsätalousministeriön toimista metsäalalla (liite 3). Husu-Kallio kertoi kausityövoiman merkityksestä metsäalalla ja MMM:n käytännön toimista. Kriittiset tehtävät on kartoitettu TEM:n johdolla. Kausityövoima-asiaa on pohdittu myös Euroopan Yhteisön tasolla. MMM:ssä kartoitettiin alkutuotannon työvoiman tarvetta. Pieni osa metsänuudistamistoissa tarvittavasta työvoimasta saatiin mukaan kriittisten työntekijöiden 1 500 henkilön listalle. Pääosa metsänuudistamistoiden ulkomaisesta työvoimasta tulee EU:n sisäältä. Myös heillä oli ongelmia päästä laivalla Suomeen. Kaikesta huolimatta iso osa on päässyt kuitenkin maahan. Husu-Kallio kiitti koko hienosti toiminutta keväiseen urakkaan tottunutta metsäketjua hyvin hoidetusta työstä. Hän totesi, että tässä tilanteessa tarvitaan entistä enemmän kotimaista kausityövoimaa, kuten opiskelijoita, 4H-nuoria ja monia muita. Tavoitela tarvittavan kausityövoiman saamiseksi töihin on kaikille yhteinen. Husu-Kallio kertoi, että ministeriöt yhteistyössä selvittävät, onko tarpeen muuttaa säädöksiä ja onko lyhytaikaisen työn tekemisen vaikutukset etuiksiin selkeät. Kun kokonaiskuva selkiytyy, tiedotetaan lisää.

Kansliapäällikkö totesi, että tärkeintä on terveys, mutta exit-vaiheessa on ajateltava myös jatkoa. Exit-sloganikseen kansliapäällikkö sanoikin: ”Ensin ulos (taudista), sitten ylös (talous kasvuun)”. On edettävä askel kerrallaan. Kausityövoima-asiaa on tehty ja tehdään hyvää yhteistyötä STM:n ja TEM:n kanssa. Vetovastuu on MMM:llä. Koronan vuoksi lainsäädäntöä muutetaan ja kemera-töiden toteuttamiseen saadaan lisäaikaa. Yritysrahoituksessa on ollut epäselvyyttä, mutta rahoitusjärjestelmä on kattava, sillä ELY-keskukset myöntävät kriisitukea myös metsätaloutta palveleville mikroyrityksille. Tuki tulee TEM:n kautta. Maatilakäytännön yrityksille suunnataan MMM:n kautta tukea ELY-keskusten kanssa. Edellä mainitun jaon mukaan menee myös koronasta kärsivien metsätaloutta palvelevien yritysten, kuten puunkorjuuyritysten, metsäpalveluyritysten ja energiayrittäjien hakemusten käsittely.

Kansliapäällikkö Hannele Pokka kertoi ympäristöministeriön työryhmästä (liite 4). Työryhmän elvytystoimiehdotuksissa huomioidaan ilmastokriisi ja luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen. Ryhmän toimikausi jatkuu syksyn budjettikäsittelyyn asti. Ryhmä toimii nyt Hetemäen exit-ryhmää palvelevan. YM:n ryhmän esitykset palvelevat Pokan mukaan myös muita hallinnonaloja, ministeriöiden välillä keskustellaan ja Hetemäen ryhmä koordinoi kokonaisuutta. Siiloista käsin Suomea ei hoideta, totesi Pokka. YM:n työryhmän tehtävänä on hallitusohjelman kokonaiskestävyyden kaikkien osien huomioiminen lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Tässä tilanteessa kartoitetaan elvytystoimia ja hiilineutraalisuuteen siirtymisen vauhdittamista. On tärkeää katsoa sekä lähelle että kauas. Valmiita ehdotuksia ei vielä ole, eikä top10-listaa tulla työryhmässä tekemään. Ministeriöiden välinen yhteistyö on tärkeää, sillä yhteistyöllä etenemme parhaiten. Yksi tärkeä keino työpaikkojen säilyttämiseksi ja toimeliaisuuden ylläpitämiseksi on puurakentamisen edistäminen. Rakentamisala on myös ulkomaisen työvoiman varassa eritoten pääkaupunkiseudulla. Rakennustyöt ovat toistaiseksi jatkuneet melko normaalisti, mutta uusia urakoita perutaan tai viivästetään. Rakennusala on elvytys tärkeää ja julkinen puurakentaminen on tässä tärkeä elvytystoimi. Teollisuuden kilpailukykyisyys ja vähähiilisyys siirtyminen on tärkeää. Koronan jälkeisessä maailmassa joudutaan vakavasti miettimään, mitä elölajien häviäminen merkitsee ruoantuotannolle ja ihmisten terveydelle. Kun tästä teemasta kehitetään liiketoimintaa, voi syntyä uusia voittajia maailmanlaajuisessa markkinassa.

Osastopäällikkö Ilona Lundström täydensi aiemmin esitettyä kertomalla työ- ja elinkeinoministeriön koronatoimista. Ajantasaisin tieto yritystuista löytyy internetsivuilta tem.fi/koronavirus/toimintaohjeista-yrityksille. Yritystukien kokonaisuus kattaa nyt kaikenlaiset yritykset. Ensimmäiseksi hallitus päätti Finnveran myöntämistä yrityslainoista, sitten tulivat yrityksille haettaviksi Business Finlandin kehittämispainotetut tuet ja niiden rinnalle tulivat myös ELY-

keskusten tuet. Tällä hetkellä on linjattu, että ELY:t palvelevat alle viiden henkilön yrityksiä. Yksinyrittäjien koronatukena myöntävät kunnat. Tällä hetkellä 1,2 miljardia euroa on jo tukea varattuna, mikä ei tule riittämään, mikäli nämä hakukanaavat halutaan pitää auki. Nopeisiin toimiin on valmisteltu strategioita Vesa Vihriälän johdolla. Seuraavaksi ns. restart-vaiheessa taloutta käynnistetään uudelleen. Ministeri Lintilän johdolla pohditaan syötteitä Hetemäen ryhmään. Tukea halutaan ohjata yrityksille, jotka ovat ennen kriisiä olleet toimintakykyisiä ja hyvässä taloudellisessa tilanteessa. Pohditaan nyt myös yritysten yleistä tukemista laskennallisten kriteerien mukaan. Tällöin joukkoon tulisi väistämättä päättämään myös ilman koronakriisiäkin ongelmassa olevia yrityksiä. Tulee pohtia, ettei taakka tule veronmaksajille liian raskaaksi.

Kiertotalouden strategisen ohjelman työstö jatkuu. Työ valmistuu itsenäisyyspäivään mennessä. Biotalousstrategian päivitys laitetaan liikkeelle. Tällä on tärkeä rooli, jolla saadaan näkyviin pidemmän aikavälin kehittämiskeinoja. Investointien saaminen liikkeelle on keskeistä, samoin toimiva TK-toiminta ja julkinen rahoitus investointeihin.

Metsäteollisuus ry:n Karoliina Niemi aloitti kokouksen ennalta pyydettyjen kommenttipuheenvuorojen vaiheen (liite 5). Niemi totesi, että tärkeää selviytymisessä on henkilöstön pysyminen terveenä. Kriisistä nousussa vientiteollisuuden kilpailukyky on ensiarvoisen tärkeää. Ilmastotiekarttaa ryhdyttiin Metsäteollisuus ry:ssä tekemään jo ennen koronaa. Nyt tämä työ on avuksi myös elvytyksessä. Metsien tehokas hoito saa puuvarat ja hiilivarastot kasvuun, vaikka metsiä käytettäisiin kasvavasti raaka-aineen tuotantoon. Elvytykseen eli metsien kasvun, hoidon ja terveyden turvaamiseen tarvitaan riittävä kannustejärjestelmä. Infran toimivuus tulee turvata koko ketjussa kannolta vientimaihien. Väylämaksujen puolittamisen jatkaminen on tärkeää, jotta kuljetusmahdollisuudet säilyisivät kilpailukykyisinä. Puurakentamisella on vaikutuksia mekaaniseen metsäteollisuuteen sekä uusiin ympäristöystävällisiin innovaatioihin. Jalostuskelpoisen puun tulee ohjautua jalostukseen, energiaverotus ja investointien sujuva luvitus ovat tärkeitä nyt. Green Dealista puuttuu osaksi vihreä osa eli metsien talouskäyttöä edistävä politiikka ja puupohjaisten kierrätettävien tuotteiden nostaminen kehityksen kärkeen.

Juha Hakkarainen, MTK ry:stä piti metsänomistajien puheenvuoron elvytyskeinoista ja koronasta ulospääsystä (liite 6). PTT:n metsäalan ennusteen mukaan metsäala kokonaisuutena on paremmissa asemassa moneen muuhun alaan verrattuna. Kysyntä säilyy kohtuullisena ja voi jopa lisääntyä osassa metsäteollisuuden tuotteista. Tästä esittäjä päätteli, että on siis erittäin todennäköistä, että metsäsektori on avainroolissa taloudellisesta taantumasta noustaessa. Myös Hakkarainen painotti biotalousstrategian uudistamisen tärkeyttä sekä metsäsektorin ja puurakentamisen saamista Green Dealiin. Metsät kasvuun, se on sekä talous- että ilmastoteko, totesi hän. Biodiversiteetistä tulee huolehtia metsänomistajalähtöisesti. Puurakentamista tulee edistää ilmastomuutosta vastaan taistellessa. Infraan ja bioteollisuusinvestointeihin tulee panostaa ja vähentää poliittista riskiä.

Valtiosihteeri Kimmo Tiilikainen TEM:stä kommentoi estyneen ministeri Lintilän puolesta energia-alan asioita. Oleellista on ollut kriittisen valvomotyövoiman turvaaminen sekä ulkomaisten erityisosaajien saaminen huolto- ja asennustöihin maahan. Myös komponenttien saatavuus on tärkeää. Avoin kysymys on, miten pidetään uusiutuvaan energiaan kohdistuvien investointien vauhti yllä, kun fossiilisten hinta laskee. Elvyttävänä toimena investointeja tulee lisätä esimerkiksi sähkön jakeluverkostoon. Nopeana elvytystoimena myös sähköautojen latausverkostoa tulee rakentaa. Energia-ala voi helpottaa yhteiskunnan toipumista kriisistä.

Koneyrittäjien puheenvuoron piti Matti Peltola (liite 7). Hän kertoi poikkeuksellisesta puunkorjuukaudesta, jossa kelit ja työtaistelut, tuhot sekä heikentynyt kysyntä ovat sekoittaneet kentän. Lähes kaikki koneyritykset ovat lomauttaneet henkilökuntaansa. Kolmannes sovituista konekaupoista on peruttu ja puunkorjuuyritysten kassat ovat tyhjiä. Tällä tuloksentekotasolla ei lisävelan ottaminen ole ratkaisu. Koneyrittäjät toivovat, että asiakassektori maksaisivat maksut viivyttämättä ja julkisyhteisöt lisäisivät puukauppojaan, erityisesti ensiharvennukset toisivat lisätyötä. Kahden seuraavan lämmityskauden kotimaisten polttoaineiden saatavuus on kriittistä ja kaippaa nyt aktiivisia toimia, mikäli huoltovarmuudesta halutaan pitää kiinni. Kysynnän kasvattamisen on tervein tapa elvyttää. Julkiset investoinnit ja käynnistysavustukset ovat tärkeitä. Polttoaineiden veronkorotuksista tulee nyt pidättäytyä.

Sahateollisuus ry:n Kai Merivuori (liite 8) piti puheenvuoronsa. Suomessa sahatavaran tuotanto putosi vuodenvaihteen tienoolla lakkojen vuoksi. Vienti on koronan aikana sujunut yllättävän hyvin. Kotimaan puunkulutus on alentunut huolestuttavasti. Rakennuspuun käyttöön tulee kiinnittää huomiota. Onneksi markkinat ovat monipuolistuneet, mikä on korvannut Euroopan kysynnän notkahdusta. Globaalisti sahatavaramarkkinamaiden talouskasvu romahtaa. On oletettavaa, että rakentamisaktiivisuus alkaa hiipua. Aloitukset alkavat jo hiipua, vaikka aloitetut hankkeet viedäänkin loppuun. Sahatavaran kansainvälinen kilpailukyky on ollut heikko työtaisteluiden ja korkeiden raaka-ainekustannusten vuoksi. Sahateollisuudella ei ole pitkäaikaisia rahoituspuskureita, joten tukea tullaan tarvitsemaan. Merivuori esitti Sahateollisuuden elvytysviestinä seuraavaa: sahojen rahoituksen varmistaminen, puukaupan vauhdittaminen, logistiikkakustannusten hillintä, alemman tieverkon kohentaminen kulkukelpoiseksi painaville kuormille, puun käytön kasvattaminen eli panostaminen pientalorakentamiseen, julkiseen rakentamiseen ja myös infraan, kuten puusiltoihin sekä menekinedistäminen Aasiassa.

Pekka Äänismaa toi Luston terveiset kertoen kuluttajien muuttuvista tarpeista ja metsänomistajien muuttumisesta. Metsäsuhteiden, kuluttamisen ja arvojen merkitys kasvaa. Turvallisuushakuisuus ja digitalisaatio muuttavat

nopeasti metsäalaa. Ihmisen merkitys on entistä tärkeämpi, mikä kannattaa ottaa huomioon liiketoimintaa suunniteltaessa. Tästäkin kriisistä nousee kovalla työllä. Vaikka matkailuala on juuri nyt vakavassa kriisissä, uskoo Äänismaa, että jatkossa turvallinen metsiin ja luontoon liittyvä matkailu on vahvassa nousussa. Hän muistutti, että infra- ja maaseutualueiden elinvoimaisuudesta on huolehdittava.

Ari Eini toi Suomen metsäkeskuksen viestin metsäneuvostolle (liite 9). Metsäkeskus pitää tärkeänä metsäalan toimintaympäristöön ja kilpailukykyyn panostamista. Tarvitsemme monipuolisia ja konkreettisia hankkeita ja investointeja. Aiemmin jo mainittujen lisäksi myös omistus- ja tilarakenteen edistäminen ja metsänomistajien aktivointi on tärkeää koronakriisistä selviämässä.

Suomen Ladun Eki Karlsson toi viestinsä ulkoilun toimivaa lääkettä tähän tilanteeseen ja tulevaan. Ulkoilu on kasvanut pandemia-aikana huomattavasti. Tarvitaan ulkoilijan digitaalinen neuvopankki, josta kaikki ulkoilukohteet löytyvät sekä vinkkipankki ja tietoa jokamiehenoikeuksista sekä vastuullisesta ulkoilusta pandemia-aikana. Lisäksi tarvitaan pandemia-ajalle help desk -palvelu, jotta oma mielekäs tapa liikkua ja nauttia luonnossa voi kehittyä. Virkistysalueyhdistyksiä on ympäri Suomea, näiden taajamien lähellä olevien alueiden merkitys korostuu tulevaisuudessa, kun kunnat rahapulassaan joutuvat pohtimaan omistamiensa lähivirkistysalueiden tulevaisuutta.

Mainittujen puheenvuorojen lisäksi keskustelussa ja etäkokouksen viesteissä muun muassa muistutettiin, että toimitus ja huoltovarmuusasiat on otettava biotaloudessa aivan uudella tavalla huomioon. Ehdotettiin nuoren metsän hoidon tukitasojen tarkastelua, jotta sekä huoltovarmuus että työllisyys ja metsien kasvua paransi. Tuotiin esille, että metsäpalveluyritykset voisivat työllistää toteuttamalla ennallistamis- ja luonnonhoitotyitä. Metsähallituksen kriittisimpien elinympäristöjen aktiivisen hoidon rahoitustarpeen todettiin olevan 196 milj. euroa ja valtion virkistys- ja matkailukäytön kohteiden korjausvelan 39,5 miljoonaa euroa. Näiden töiden tekeminen elvyttäisi sekä luontoa että kansanterveyttä ja toisi työpaikkoja. Metsähallitus tekee elvyttävään lisätalousarvioon esityksiä Luontopalveluiden ja eräasioiden näkökulmasta. Todettiin, että koronakriisistä ulostuloon tarvitaan heti alkavaa rajoitusten asteittaista purkamista, jolla varmistetaan turvallinen töihinpaluu, Pidemmällä aikajänteellä tarvitaan uusia investointeja.

Muistutettiin, että yritykset ja toimialat, jotka huonoina aikoina satsaavat toiminnan ja brändin kehittämiseen, ovat voittajia hyvinä aikoina. Metsät ja metsäala on saanut viime aikoina paljon positiivista julkisuutta ja metsäsektori panostaa niiden kertomiseen lähikoina lisää. Kiitettiin ajankohtaiskokouksen olleen oikein hyvä ja todettiin, että selvästi saamme myös uutta innovaatiopotkua koronasta. Pidettiin hienona, että myös kestävyysnäkökulmat, biodiversiteetti, ilmasto, kiertotalous sekä mm. terveys, puurakentaminen, uudet saniteetti- ja pakkaustuotteet sekä ratainvestoinnit tulivat esille.

Ministeri päätti keskustelun ja totesi yhteenvedossaan, että nyt on mietittävä sekä lyhyttä tähtäintä että entistä enemmän myös pitkän tähtäimen toimenpiteitä, miten Suomi pääsee kriisistä ensin ulos, ja sitten ylös. Puheenvuoroissa oli oikea lentokorkeus ja hahmoteltiin tulevaa myös kauemmas. Metsäala kokonaisuutena on selviytynyt kriisissä kohtuullisen hyvin. Nyt on tärkeää, että myös metsäsektorilla pysytään terveenä ja että ulkomaisen että kotimaisen työvoiman saatavuus turvataan. Kriisistä ulospääsyyn metsäsektori tuo ratkaisuja, kuten monessa puheenvuorossa todettiin. Ylipäätään metsäala pitää osaltaan taloutta nyt pyörimässä. Metsissä on nyt töitä taimikoiden ja nuoren metsän hoidossa ja istutuksessa. Olemme myös nähneet pandemian aikana, miten tärkeää metsissä ulkoilu on suomalaisten hyvinvoinnille.

Puheenvuoroissa on tuotu esiin monia konkreettisia asioita, kuten

- kotimaisen kausityövoiman kannusteet
- huoltovarmuuden ja toimitusketjujen hallinnan merkitys
- siiloutumisen välttäminen
- puumarkkinoiden toimivuus
- puurakentamisen lisääminen nostettava esille
- väylien ja infrastruktuurien kunto metsäistä satamiin sekä infraintegraatio
- kilpailukykyä huolehtiminen ja vakaa investointiympäristö, johon kuuluu esimerkiksi verotus ja luvitus
- tuotekehitys ja lisäarvon nostaminen, perustana tutkimus
- uudenlaisten liiketoimintamallien kehittäminen
- teollisuuden vähähiilisyystiekarttojen hyödyntäminen
- luontomatkailun ja virkistyskäytön edistäminen ja retkeilyreittien kunnostaminen
- ennallistamis- ja luonnonhoitotyöt metsissä
- Green Dealin hyödyntäminen ja biotalouden saaminen sen ytimeen.

Monet esiin nostetut asiat koskevat useita eri ministeriöitä. Hallituksen toimenpiteiden valmistelussa Hetemäen työryhmä onkin keskiössä, koska siellä edustettuina kaikki hallinnonalat toimenpiteiden yhteensovittamiseksi. Biotalousstrategian päivittäminen on yksi selkeä yhteinen hanke.

Esitysten perustana on luonnollisesti vakaa metsäpolitiikka. Sen ytimessä on hyvä metsänhoito, kasvun lisääminen, tuhojen torjunta, monimuotoisuudesta huolehtiminen ja ilmastokestävä metsätalous. Kestävyyden kaikista ulottuvuuksista huolehtiminen on Suomen metsätalouden ja koko metsäsektorin kilpailukykytekijä.

Kiitokset osallistumisestanne tähän poikkeukselliseen metsäneuvoston kokoukseen. Hyödynnämme esityksiänne hallituksen toimenpiteiden valmistelussa. Metsäalan rooli on jälleen koko yhteiskunnalle keskeinen.

6 Muut asiat

Ei muita asioita.

7 Seuraavat kokoukset

Seuraava kokous pidetään pe 5.6.2020 klo 9.30–12.00. Ministeri kehotti varautumaan siihen, että mikäli metsäneuvoston järeeää asiantuntemusta vielä tarvitaan, voi metsäneuvosto tarvittaessa kokoontua vielä toukokuussa.

8 Kokouksen päättäminen

Ministeri toivotti terveyttä ja päätti kokouksen klo 11.11.

Liitteet	Liite 1 Muistio 25.3.2020 kokous Liite 2 Luke, Buchert esitys Liite 3 MMM, Husu-Kallio esitys Liite 4 YM, Pokka taustamuistio Liite 5 Metsäteollisuus ry, Niemi esitys Liite 6 MTK ry, Hakkarainen esitys Liite 7 Koneyrittäjät ry, Peltola koronakysely Liite 8 Sahateollisuus ry Merivuori esitys Liite 9 Metsäkeskus, Eini esitys
Jakelu	Metsäneuvoston jäsenet MMM LVO Metsä- ja bioenergiayksikkö, Satu Rantala MMM LVO Metsä- ja bioenergiayksikkö, Katja Matveinen
Tiedoksi	Metsäneuvoston varajäsenet ja työvaliokunta